

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان ایلام

عنوان پروژه: دستیابی به دانش فنی تولید مکمل گیاه دارویی کاهش دهنده ناهنجاری متابولیکی آسیت در جوجه‌های گوشتی

شماره مصوب: ۹۷۰۶۱۹-۰۳۸-۱۳-۳۹-۲۴

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری / مجریان: صیفعلی ورمقانی

- نام و نام خانوادگی ناظران:

- نام و نام خانوادگی مشاور(ان):

نام و نام خانوادگی همکاران: اکبر یعقوبفر، هوشنگ جعفری و یحیی عباسپور

محل اجرا: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان ایلام

- تاریخ شروع: ۱۳۹۷/۹/۱

- مدت اجرا: ۳ سال و ۰ ماه

- ناشر:

- شمارگان (تیراژ):

- تاریخ انتشار:

این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ با شماره ۶۱۳۰۹ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به

ثبت رسیده است.

حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

تأثیر استفاده از عصاره برگ زیتون در سطوح مختلف و زمان‌های مختلف دوره پرورش در دو آزمایش مستقل بر عملکرد، پاسخ ایمنی، فراسنجه‌های خونی و ناهنجاری متابولیکی آسیت در جوجه‌های گوشتی مورد مطالعه قرار گرفت. آزمایش اول با استفاده از تعداد ۶۷۲ قطعه جوجه گوشتی نر یکروزه سویه راس ۳۰۸ در قالب طرح کاملاً تصادفی متعادل با ۷ تیمار، ۶ تکرار و ۱۶ پرنده در هر تکرار به مدت ۴۲ روز در شرایط استرس سرمایی اجراء گردید. در آزمایش اول تیمارها شامل جیره شاهد، استفاده از یک درصد پودر برگ زیتون در جیره شاهد و استفاده از سطوح ۱۰۰، ۲۰۰، ۳۰۰، ۴۰۰ و ۵۰۰ میلی گرم عصاره برگ زیتون در هر کیلو گرم جیره بودند. شرایط استرس سرمایی شامل برنامه دمایی ۳۲، ۲۵، ۲۰ و ۱۵ درجه سانتی گراد به ترتیب در ۱، ۷، ۱۴ و ۲۱ تا ۴۲ روزگی بود. صفات عملکردی، متابولیت‌های سرم خون، پارامترهای خون شناسی، وضعیت قلبی، میزان شیوع آسیت و خصوصیات لاشه اندازه‌گیری شد. نتایج آزمایش اول نشان داد میانگین وزن زنده در ۴۲ روزگی و خوراک مصرفی روزانه در کل دوره بین تیمارها اختلاف معنی‌داری را نشان نداد. اختلاف افزایش وزن روزانه و ضریب تبدیل غذایی در بین تیمارهای مختلف در یک تا ۴۲ روزگی معنی‌دار بود ($P < 0.05$). اختلاف میانگین درصد تلفات غیر آسیتی در بین تیمارها معنی‌دار نبود اما میانگین درصد تلفات آسیتی تیمارهای مختلف معنی‌دار بود ($P < 0.01$)، بیشترین درصد تلفات ناشی از آسیت مربوط به تیمار شاهد بود که اختلاف آن با تیمارهای یک درصد برگ زیتون، ۴۰۰ و ۵۰۰ میلی گرم عصاره برگ زیتون معنی‌دار بود ($P < 0.01$). تیمارهای مختلف بر روی مقدار گلوکز، کلسترول، تری‌گلیسرید، پروتئین سرم خون، تعداد گلبول‌های قرمز خون و فاکتورهای مربوط به سیستم ایمنی شامل SRBC، تعداد گلبول‌های سفید، وزن مطلق و وزن نسبی بورس فابریسیوس و طحال تأثیر معنی‌داری نداشتند. مقدار هماتوکریت در بین تیمارها بجز ۲۸ روزگی ($P < 0.05$)، اختلاف معنی‌داری نداشت. نسبت بطن راست به کل بطن‌ها در بین تیمارها اختلاف معنی‌داری داشت ($P < 0.05$) به‌طوری که بالاترین این نسبت مربوط به تیمار شاهد بود.

با توجه به نتایج آزمایش اول، در آزمایش دوم مقدار ۴۰۰ میلی گرم عصاره گیاه دارویی برگ زیتون در هر کیلو گرم خوراک در هفته‌های مختلف دوره پرورش جوجه‌های گوشتی در قالب هشت تیمار آزمایشی، ۶ تکرار و ۱۶ پرنده در هر تکرار به مدت ۴۲ روز در شرایط استرس سرمایی مورد مطالعه قرار گرفت. تیمارهای آزمایشی شامل

جیره دارای ۴۰۰ میلی گرم عصاره برگ زیتون در هر کیلو گرم خوراک در هفته‌های ۵ و ۶، هفته‌های ۳ و ۴، هفته‌های ۱ و ۲، هفته‌های ۴، ۵ و ۶، هفته‌های ۳، ۴، ۵ و ۶، هفته‌های ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶ در کل دوره آزمایش بودند. تیمارهای مختلف تأثیر معنی داری بر میانگین وزن زنده در پایان دوره پرورش، افزایش وزن روزانه، خوراک مصرفی روزانه و ضریب تبدیل غذایی نداشتند. اختلاف میانگین درصد تلفات کل و شاخص تولید در بین تیمارهای مختلف معنی دار نبود اما تلفات ناشی از آسیت در بین تیمارهای مختلف آزمایشی معنی دار بود ($P < 0/05$). کمترین میزان تلفات ناشی از آسیت (۱/۲۵ درصد) مربوط به جیره ۴۰۰ میلی گرم عصاره برگ زیتون در کل دوره آزمایش بود که اختلاف آن با تیمار شاهد (۸/۷۵ درصد) معنی دار بود ($P < 0/05$). اختلاف میانگین تعداد گلبول‌های قرمز خون، گلوکز، کلسترول کل، تری گلیسرید سرم خون و پارامترهای مربوط به سیستم ایمنی شامل SRBC، گلبول سفید، وزن مطلق و نسبی اندام‌های طحال و بورس فابریسیوس در بین تیمارهای مختلف معنی دار نبود. کمترین مقدار نسبت بطن راست به کل بطن‌ها مربوط به تیمار ۴۰۰ میلی گرم عصاره برگ زیتون در کل دوره آزمایش بود ($P < 0/05$). به طور کلی نتایج حاصل از آزمایش‌ها نشان داد که استفاده از مقدار ۴۰۰ میلی گرم عصاره برگ زیتون در هر کیلو گرم جیره غذایی جوجه‌های گوشتی در کل دوره پرورش به دلیل کاهش تلفات ناشی از آسیت قابل توصیه است.

واژه‌های کلیدی: آسیت، برگ زیتون، جوجه گوشتی، عصاره، عملکرد.